

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Milli Eğitim Bakanı Sayın Nabi Avcı* tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzük'ün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Dengir Mir Mehmet FIRAT
Mersin Milletvekili

Yükseköğretim Kurumu, 4 Şubat 2016 tarihinde "Öğretim Üyesi Yetiştirme Programına (ÖYP) İlişkin Usul ve Esaslar"ın üç maddesinde değişiklik yapmıştır. Bunlardan biri, Usul ve Esasların "*Danışman Atanması ve Tez İzleme Komitesi*" başlıklı 11. maddesinde yapılan değişikliktir. Bu değişiklikten önce, ilgili maddenin 3. fıkrası, "*Dersleri başarı ile tamamlayarak tez aşamasına geçen ÖYP araştırma görevlileri, tez danışmanının olumlu görüşü ve YÖK Yürütme Kurulu kararı ile atandıkları yükseköğretim kurumunda tez çalışmalarını yürütebilirler*" biçiminde formüle edilmişti. Değişiklik sonrasında ise, aşağıdaki gibi düzenlenmiştir: "*Derslerini başarı ile tamamlayan ÖYP araştırma görevlileri kadrolarının bulunduğu üniversitelerin teklifleri ve YÖK Yürütme Kurulu kararı ile kadrolarının bulunduğu yüksek öğretim kurumlarına dönerler. Bu araştırma görevlilerine lisansüstü eğitim çalışmalarının gerektirdiği durumlarda kısa süreli olmak kaydıyla izin verilir.*" Dolayısıyla daha önceden tez danışmanının akademik görüşünü gerektiren ve yalnızca bir seçenek olarak tanımlanmış olan kadro iadesinin, değişiklikle birlikte araştırma görevlisinin, danışmanının, eğitim gördüğü yükseköğretim kurumunun hiçbir biçimde görüşü alınmaksızın, atandıkları üniversitelerin talebi ve YÖK Yürütme Kurulu kararı ile gerçekleştirilmesi söz konusudur.

Bu düzenleme, hem hukuki hem de akademik olarak kabul edilemez niteliktedir. Anayasanın 128. maddesine göre, "*kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.*" Anayasanın 130. maddesinde ise, öğretim elemanı yetiştirmeye ilişkin konuların, atama ve görevlendirmelerin de kanunla düzenleneceği ayrıca vurgulanmıştır. Oysa ÖYP araştırma görevlilerinin kadrolarının eğitim görmek üzere

3786

görevlendirildikleri üniversitelerden kendi üniversitelerine geri dönüşü, Usul ve Esaslar adlı bir düzenleyici işlemle gerçekleştirilmek istenmektedir.

Akademik olarak da bu düzenleme kabul edilemez. Doktora tezinin bitirilerek doktor olma süreci sadece ders alma ve yeterlilik sınavına girmekten ibaret değildir. ÖYP’li araştırma görevlisinin danışmanı, gittiği bölümdeki diğer hocalarla, diğer araştırmacılarla ve onların dahil oldukları ağ yapılarla etkileşime girerek yetkin bir bilim insanı yetiştirmek ÖYP programının esas hedefidir. Yetkinliğe giden bu uzun ve meşakkatli yol, yeterlilik alındıktan sonra tezin hazırlanıp, yazılıp, savunulup teslim edilmesine kadar sürer ve bir bütün oluşturur.

ÖYP’li araştırma görevlileri yaşamlarını, lisansüstü eğitim gördükleri ve araştırma yaptıkları üniversitelerde sürdürecek ve üniversitenin bulunduğu ilde kalacak şekilde planlamışlardır. Dolayısıyla tezlerini bitirmeden bulundukları ili terk etmek onlar için çok ciddi mağduriyetler yaratacaktır.

Ayrıca birçok üniversite ders aşamasında olan ÖYP asistanlarını bile geri çağırmış, böylece 4 Şubat 2016 tarihinde “Öğretim Üyesi Yetiştirme Programına İlişkin Usul ve Esaslar”ın üç maddesinde yapılan değişikliklere bile aykırı davranılmıştır.

Öğretim Üyesi Yetiştirme programı bünyesinde eğitim görmekte olan araştırma görevlileri, görevlendirildikleri üniversitelerde yalnızca lisansüstü dersleri takip etmekle yükümlü değildirler; kamu hizmeti yerine getirmektedirler. Dersleri asiste etmekte, seminer dersleri vermekte, sınavların yürütülmesini sağlamakta, ders kayıt danışmanlığı yapmaktadırlar. Araştırma görevlilerinin kendi üniversitelerine çekilmesi, bu gibi kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde aksamalar yaratacak ve hizmetin sürekliliğini zedeleyecektir. ÖYP çerçevesinde eğitim veren üniversiteler, planlamalarını, kendi bünyesinde görevlendirilmiş olan araştırma görevlilerini de dahil ederek yapmaktadırlar. Her an görevlendirmelerinin iptal edilerek kadrolarının iade edilmesi ihtimali karşısında üniversitelerin ÖYP araştırma görevlilerine görev ve sorumluluk tanımlaması imkânsız hale gelmektedir. Dolayısıyla, böyle bir düzenlemede kamu yararının gözetilmediği açıktır. Yanısıra, ÖYP, eğitim veren kuruma, araştırma görevlilerinin birer öğretim üyesi olarak yetiştirilmesi sorumluluğunu yüklemektedir. Derslerini tamamlandığında araştırma görevlisinin kadrosunun üniversitesine gönderilmesi, eğitim veren yükseköğretim kurumunun bu yükümlülüğü tam anlamıyla yerine getirmesini engelleyecektir. Zira tez yazım süreci, söz konusu eğitimin ve dolayısıyla da sorumluluğun ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır.

Bu bağlamda aşağıdaki sorularımın her birinin ayrı ayrı cevaplandırılmasını rica ederim;

- (1) “Bu suça ortak olmayacağız” başlıklı ve Barış için Akademisyenler (BAK) bildirisi olarak bilinen metne imza attıkları gerekçesiyle Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı (ÖYP) kapsamında merkez üniversitelerde eğitim gören kaç araştırma görevlisi geri çağırılmıştır?

3786

- (2) Bu araştırma görevlilerinin geri çağrılmaları hangi gerekçelere dayandırılmaktadır?
- (3) BAK imzacıları görevli oldukları birçok üniversitede taciz ve tehditlere maruz kalmışlar, bir kısmı can güvenlikleri tehlikede olduğu için bulundukları şehirleri terk etmek zorunda kalmışlardır. Yerel medyada düzenlenen linç kampanyaları sonucunda hedef haline getirilmişlerdir. Bakanlığınız imzacı ÖYP'lilerin döndükleri şehirlerde can güvenliklerini sağlamaya yönelik önlemler almış mıdır? Örneğin Rize'ye dönecek olan imzacı ÖYP li araştırma görevlilerini, onların kanlarını "oluk oluk" içmeye ant içmiş olan Sedat Peker'in ve güruhunun hışmından ve gazabından nasıl korumayı düşünüyorsunuz?
- (4) Üniversitelerine geri çağrılan bazı ÖYP'lilerin göreve iade edildikleri üniversitelerde kendi alanlarında eğitim veren bölümlerin bulunmadığı bilinmektedir. İnsanları sırf barışı hedefleyen bir bildiriye imza verdikleri için bu şekilde cezalandırmak hükümetinizin *Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi 2011-2016* belgesinde yer alan, ülkemizde insan kaynaklarının hem sayısını hem de niteliğini artırmaya yönelik hedefleriyle çelişmiyor mu?
- (5) Ayrıca aynı üniversitede farklı bölümlerde lisansüstü eğitimlerini sürdüren ÖYP'li araştırma görevlileri arasında sadece BAK bildirisine imza verenler için göreve iade talebi YÖK üzerinden kendilerine ya da bölümlerinin bağlı olduğu enstitülere ulaştırılmıştır. Bu uygulamanın BAK imzacılarını cezalandırmaya yönelik vahim ve bariz bir ayrımcılık olduğu görüşüne katılır mısınız? Bu konuda ne yapmayı düşünüyorsunuz?
- (6) Söz konusu imzacı ÖYP li araştırma görevlilerinin döndükleri kurumlarda damgalama, mobbing, tehdit, taciz, işten çıkarma gibi tehditlerle karşı karşıya oldukları iddiası doğru mudur?
- (7) Normal koşullarda ÖYP li araştırma görevlileri doktor ünvanını aldıktan sonra kendi okullarında göreve başlar ve en kısa sürede öğretim üyesi kadrosuna atanırlar. Merkez üniversitelerde henüz doktoralarını tamamlamamış araştırma görevlilerinin, eğitimleri bitmeden, doktor ünvanını kazanmadan (ve hatta bazı durumlarda aldıkları dersler dahi bitmeden) geri çağrılması Öğretim Üyesi Yetiştirme Programının (ÖYP) kuruluş mantığına aykırı değil midir ?